

KÖZLEMÉNY

A háztartási, a nem pénzügyi vállalati és a bankközi kamatlábakról 2007 októberében

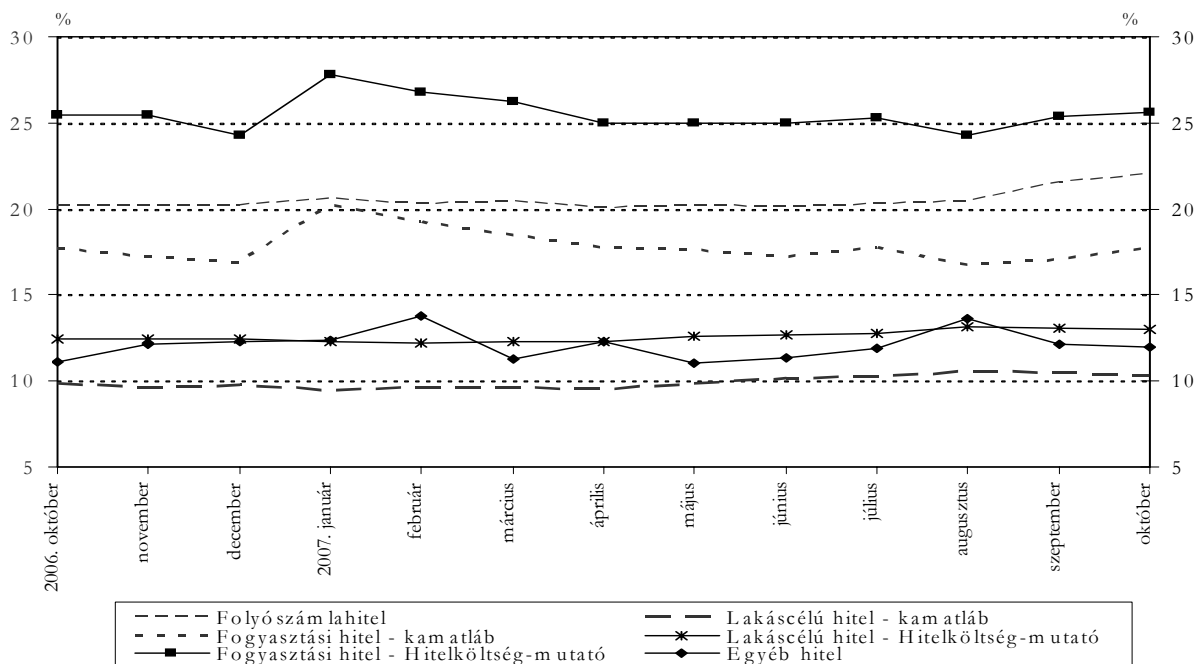
A háztartási szektor esetében a folyószámlahitelek átlagos kamatlába, valamint a fogyasztási hitelek átlagos kamatlába és átlagos hitelköltség mutatója enyhén emelkedett. A lekötött forintbetétek átlagos kamatlábai minden lejárat esetében csökkentek. A svájci frankban denominált fogyasztási és lakáscélú hitelek új szerződéseinek értéke ismét emelkedett.

A nem pénzügyi vállalatok forintban denominált folyószámlahiteleken kívüli egyéb hiteleinek és éven túli lejáratú betéeteinek átlagos kamatlába enyhén csökkent, míg a látra szóló és folyószámlabetétek átlagos kamatlába enyhén emelkedett.

1. Háztartások

1.1. A forinthitelek és forintbetétek adatai

1. ábra: A háztartásokkal kötött forinthitel-szerződések havi átlagos kamatlába és hitelköltség-mutatója

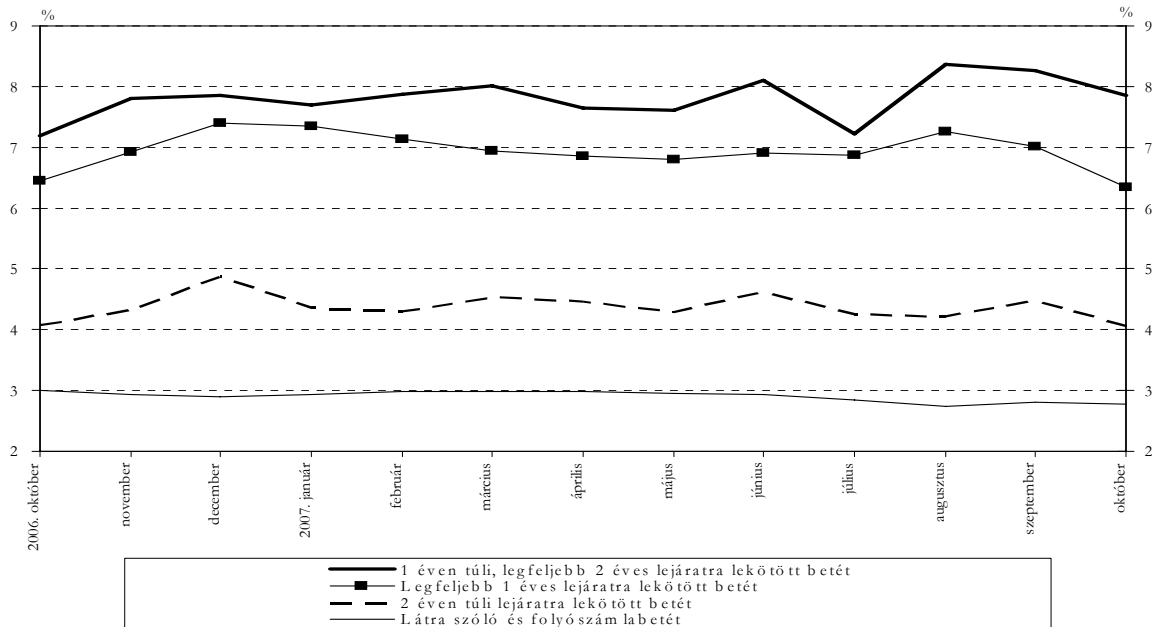

A **háztartási szektor** esetében a folyószámlahitelek átlagos kamatlába, valamint a fogyasztási hitelek átlagos kamatlába és átlagos hitelköltség mutatója enyhén emelkedett. A folyószámlahitelek átlagkamatlába 44 bázisponttal 21,98%-ra emelkedett. A fogyasztási hitelek átlagos kamatlába 68 bázisponttal 17,74%-ra, az átlagos hitelköltség mutató pedig 25 bázisponttal 25,63%-ra emelkedett. Októberben a lakáscélú hitelek piaci szintű¹ átlagos kamatlába 10,36%-ot, hitelköltség mutatója 13,03%-ot, az egyéb hitelek átlagos kamatlába pedig 11,97%-ot tett ki.

2007. októberben a fogyasztási hitelek új szerződéseinek értéke csökkent, míg a lakáscélú és az egyéb hiteleké emelkedett. A fogyasztási hitelek új szerződéseinek értéke 19,9 milliárd forint, a lakáscélú hiteleké 9,8 milliárd forint, az egyéb hiteleké pedig 7,5 milliárd forint volt.

¹ A közleményben a lakáscélú hitelek piaci szintű kamatlábai és hitelköltség mutatói szerepelnek. A támogatott lakáscélú hitelek esetében a támogatással korrigált kamatlábértéket tartalmazza az átlagos kamatláb és hitelköltség mutató.

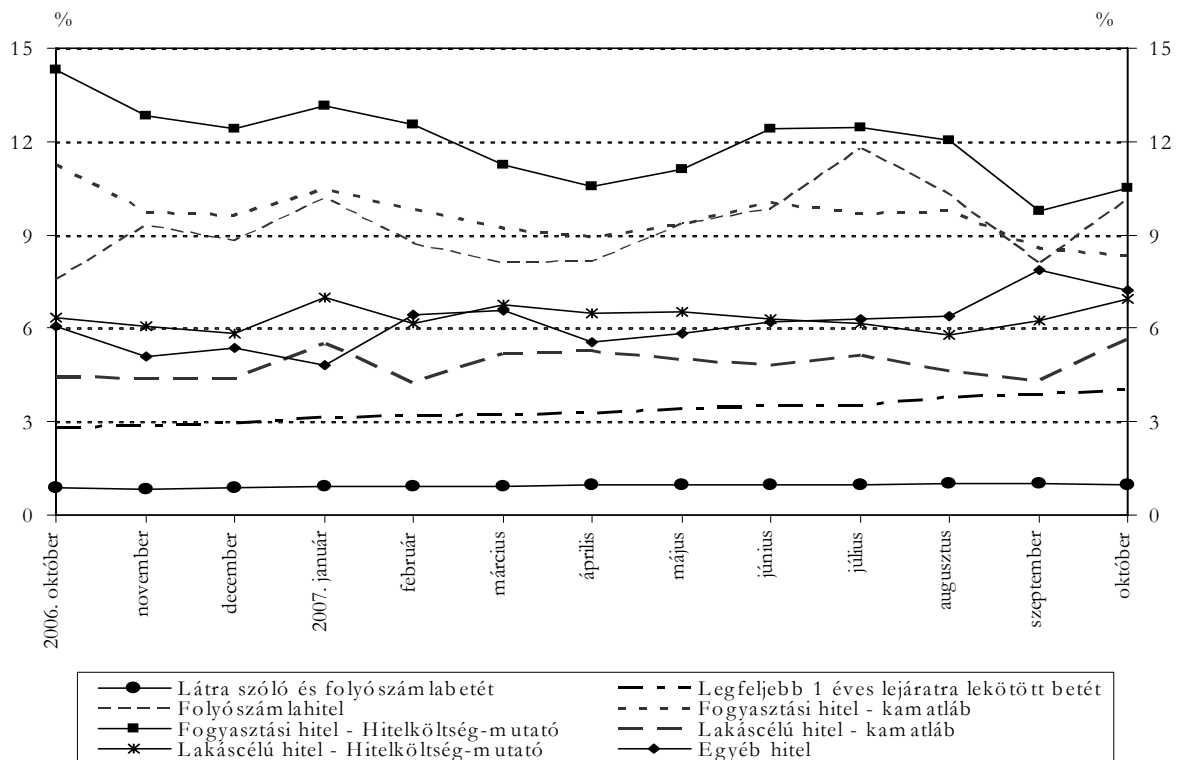
2. ábra: A háztartásokkal kötött forintbetét-szerződések havi átlagos kamatlába

A háztartási szektor látra szóló és folyószámlabetéteinek átlagkamatlába 2,78%-ot tett ki. A lekötött betétek átlagos kamatlábai minden lejárat esetében csökkentek. Az éven belüli lejáratra lekötött betétek átlagos kamatlába 67 bázisponttal 6,34%-ra, az egy éven túli, legfeljebb 2 éves lejáratú lekötött betéteké 42 bázisponttal 7,85%-ra, a 2 éven túli lejáratú betéteké pedig szintén 42 bázisponttal 4,06%-ra csökkent. Októberben a lekötött betétek új szerződéseinek értéke 697,2 milliárd forintot tett ki.

1.2. Az eurohitelek és eurobetétek adatai

3. ábra: A háztartásokkal kötött euro hitelszerződések havi átlagos kamatlába és hitelköltségmutatója és az euro-betétszerződések havi átlagos kamatlába ²

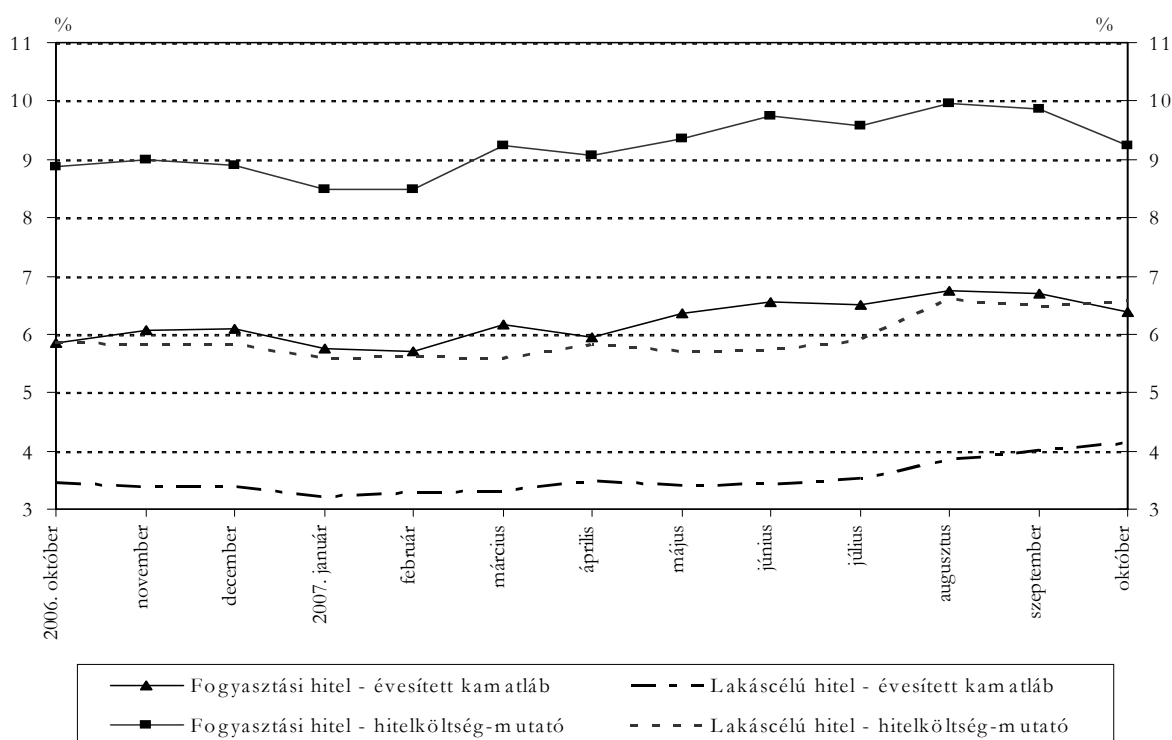
² Az ábra a fogyasztási hitelek, a lakáscélú hitelek és az egyéb hitelek esetében a változó kamatozású vagy legfeljebb egy éves kamatfixálású hitelek adatait tartalmazza.

Az euróban denominált hitelek³ új szerződéseinek értéke októberben összesen 1,3 milliárd forintot tett ki. Az euróban denominált folyószámlahitelek átlagos kamatlába a szeptemberi alacsonyabb érték után 10,15%-ra emelkedett. A fogyasztási hitelek átlagos kamatlába kismértékben csökkent, míg az átlagos hitelköltség mutató emelkedett. A lakáscélú hitelek kamatlába és átlagos hitelköltség mutatója is emelkedett, míg az egyéb hitelek átlagos kamatlába csökkent.

A látra szóló és folyószámlabetétek átlagos kamatlába 0,96%-ot, az éven belüli lekötésű eurobetétek átlagos kamatlába pedig 4,01%-ot tett ki. A háztartások éven belüli lekötésű új eurobetét-szerződéseinek értéke 15,2 milliárd forinttal 149,1 milliárd forintra emelkedett.

1.3. A svájci frank fogyasztási és lakáscélú hitelek adatai

4. ábra: A háztartásokkal kötött változó kamatozású vagy legfeljebb 1 éves kamatfixálású svájci frank fogyasztási és lakáscélú hitelek átlagos évesített kamatlába valamint hitelköltség-mutatója⁴

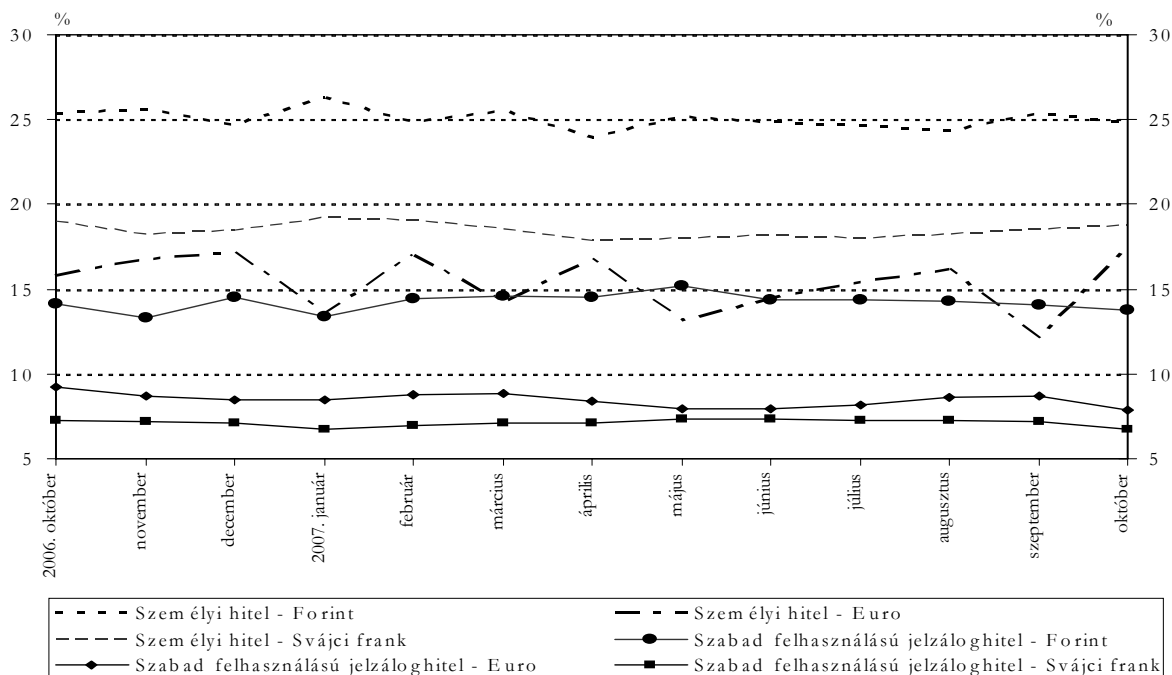
A svájci frankban denominált változó kamatozású vagy legfeljebb egy éves kamatfixálású fogyasztási hitelek átlagos évesített kamatlába és hitelköltség mutatója is csökkent, az évesített kamatláb 6,38%-ot, az átlagos hitelköltség mutató pedig 9,23%-ot tett ki. A lakáscélú hitelek átlagos évesített kamatlába 4,13%, átlagos hitelköltség mutatója pedig 6,57% volt.

³ A hitelszerződések alatt a változó kamatozású vagy legfeljebb egy éves kamatfixálású fogyasztási, lakáscélú és egyéb hiteleket értjük.

⁴ A fogyasztási hitelek a svájci frank hitelek esetében csak a személyi hiteleket és a szabad felhasználású jelzáloghiteleket tartalmazzák. A gépjárművásárlási hitelek adatait nem közöljük, mert kevés adatszolgáltató adata áll rendelkezésre. A svájci frankban denominált egyéb fogyasztási hitelekről (pl. áruvásárlási hitel) nem gyűjtünk adatokat.

1.4. A háztartási szektor forint, euro és svájci frank hiteleinek összehasonlítása

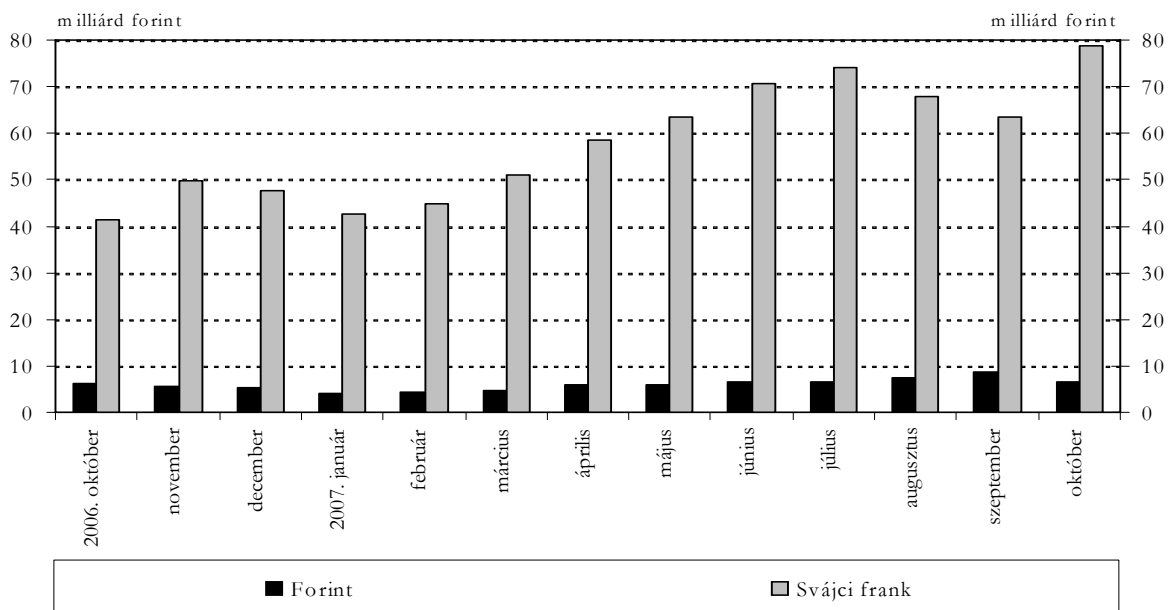
5. ábra: A változó kamatozású vagy legfeljebb 1 éves kamatfixálású forint, euro és svájci frank személyi hitelek és szabad felhasználású jelzáloghitelek hitelköltség mutatója

A személyi hitelek átlagos hitelköltség mutatója csak az euro denomináció esetében változott számottevően. Az euróban denominált személyi hitelek átlagos hitelköltség mutatója az előző havi alacsony érték után a korábbi szintre tért vissza, októberben 17,57% volt. A változó kamatozású vagy legfeljebb egy éves kamatfixálású személyi hitelek átlagos hitelköltség mutatója a forint denomináció esetében 24,80%-ot, a svájci frank denomináció esetében pedig 18,75%-ot tett ki.

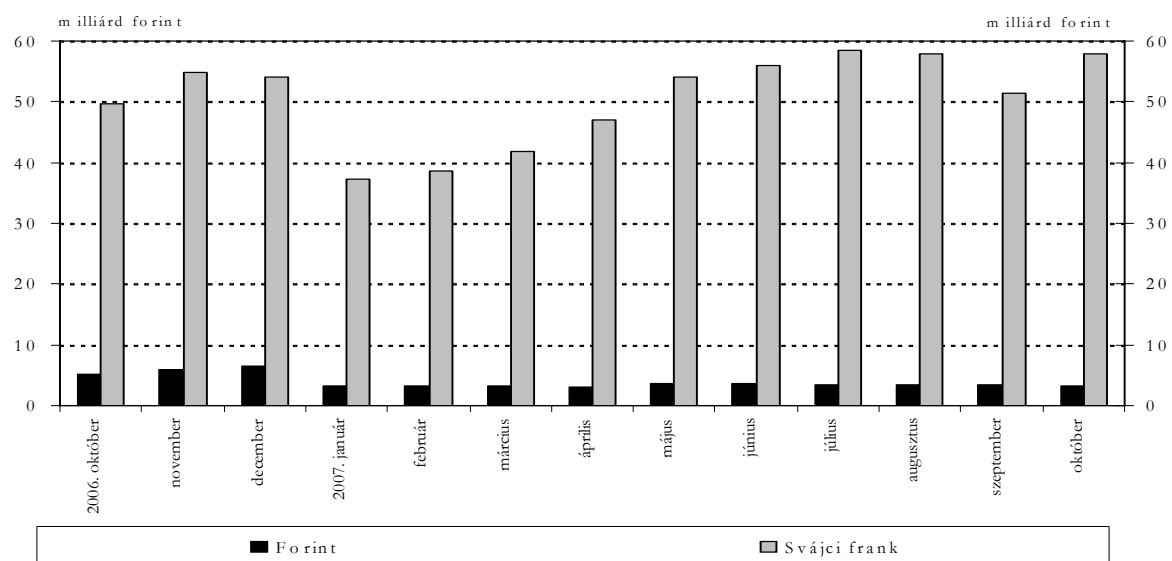
A változó kamatozású vagy legfeljebb egy éves kamatfixálású szabad felhasználású jelzáloghitelek átlagos hitelköltség mutatója a forint denomináció esetében 13,75%, az euro denomináció esetében 7,89% és a svájci frank denomináció esetében pedig 6,77% volt.

6. ábra: A változó kamatozású vagy legfeljebb 1 éves kamatfixálású forint és svájci frank személyi hitelek és szabad felhasználású jelzáloghitelek új szerződéseinek értéke

A svájci frank denomináció esetében a fogyasztási hitelek⁵ új szerződéseinek értéke ismét emelkedett, az eddigi legmagasabb értéket felvéve 78,6 milliárd forintot tett ki.

7. ábra: A változó kamatozású vagy legfeljebb 1 éves kamatfixálású forint és svájci frank lakáscélú hitelek új szerződéseinek értéke

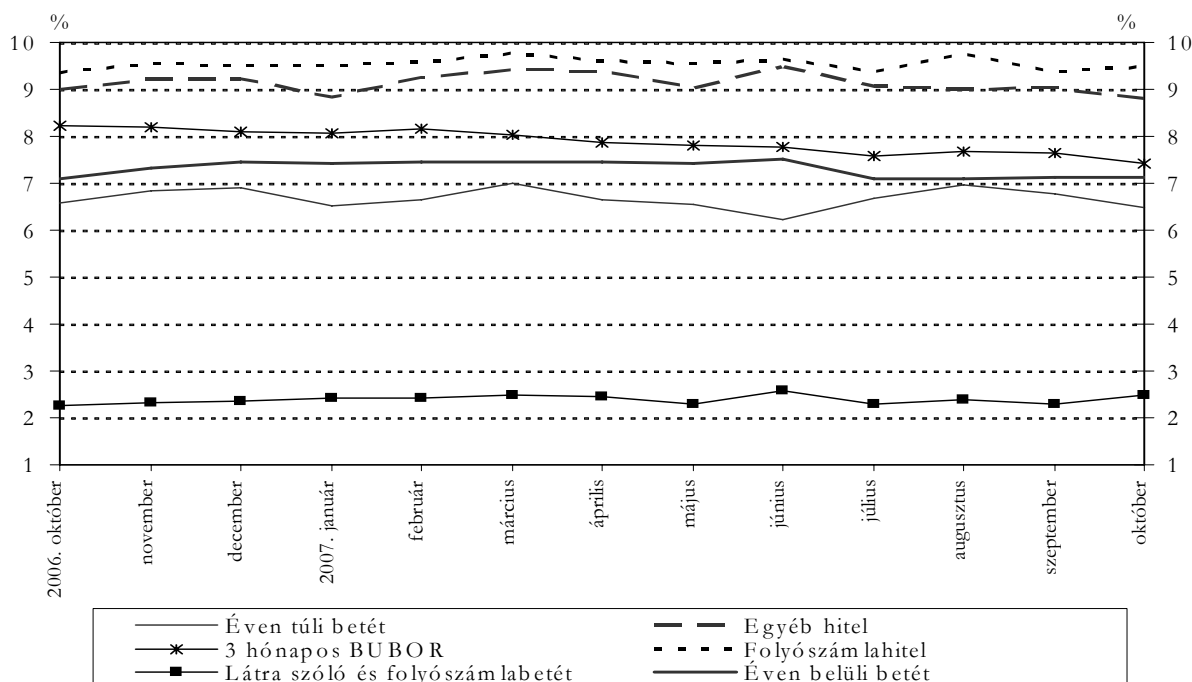

A svájci frankban denominált lakáscélú hitelek új szerződéseinek értéke az előző hónaphoz képest emelkedett. Az új szerződések értéke 57,8 milliárd forintot tett ki, amely 6,5 milliárd forinttal volt magasabb az előző havi értéknél.

2. Nem pénzügyi vállalatok

2.1. A forinthitelek és forintbetétek adatai

8. ábra: A nem pénzügyi vállalatokkal kötött forinthitel- és forintbetét-szerződések havi átlagos kamatlábai és a BUBOR

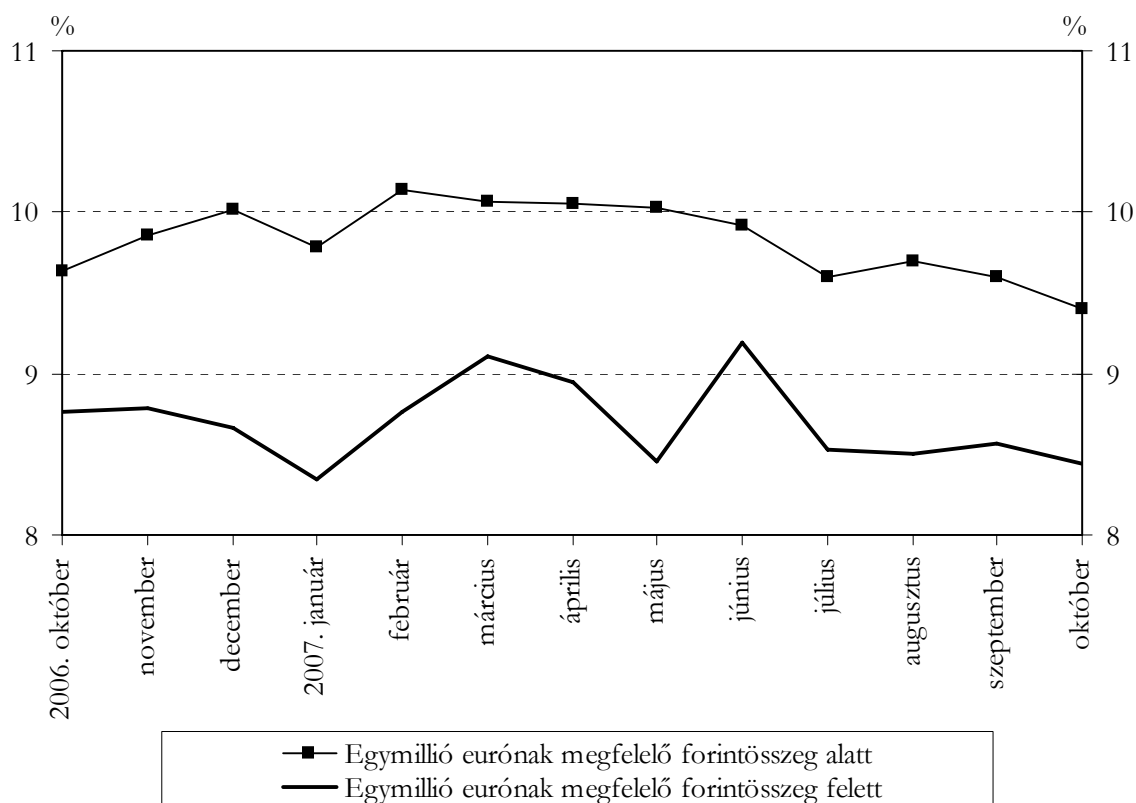

⁵ A fogyasztási hitelek a svájci frank hitelek esetében csak a személyi hiteleket és a szabad felhasználású jelzáloghiteleket tartalmazzák.

A nem pénzügyi vállalatok forintban denominált folyószámlahiteleinek átlagos kamatlába októberben alig módosult, 9,49%-ot tett ki. A folyószámlahiteleken kívüli egyéb hitelek átlagos kamatlába 20 bázisponttal 8,82%-ra csökkent. A folyószámlahiteleken kívüli változó kamatozású vagy legfeljebb egy éves kamatfixálású egyéb hitelek új szerződéseinek értéke októberben 71,3 milliárd forinttal 247,3 milliárd forintra emelkedett.

A látra szóló és folyószámlabetétek átlagos kamatlába 18 bázisponttal 2,48%-ra emelkedett. Az éven belüli lejáratú betétek átlagos kamatlába nem változott, 7,13%-ot tett ki. Az éven túli lejáratra lekötött betétek átlagos kamatlába az előző hónaphoz hasonlóan csökkent, 28 bázisponttal 6,49%-ra módosult. A lekötött betétek új szerződéseinek értéke 2111,1 milliárd forint volt.

9. ábra: A nem pénzügyi vállalatok forinthiteleinek átlagos kamatlába a hitel összege szerint

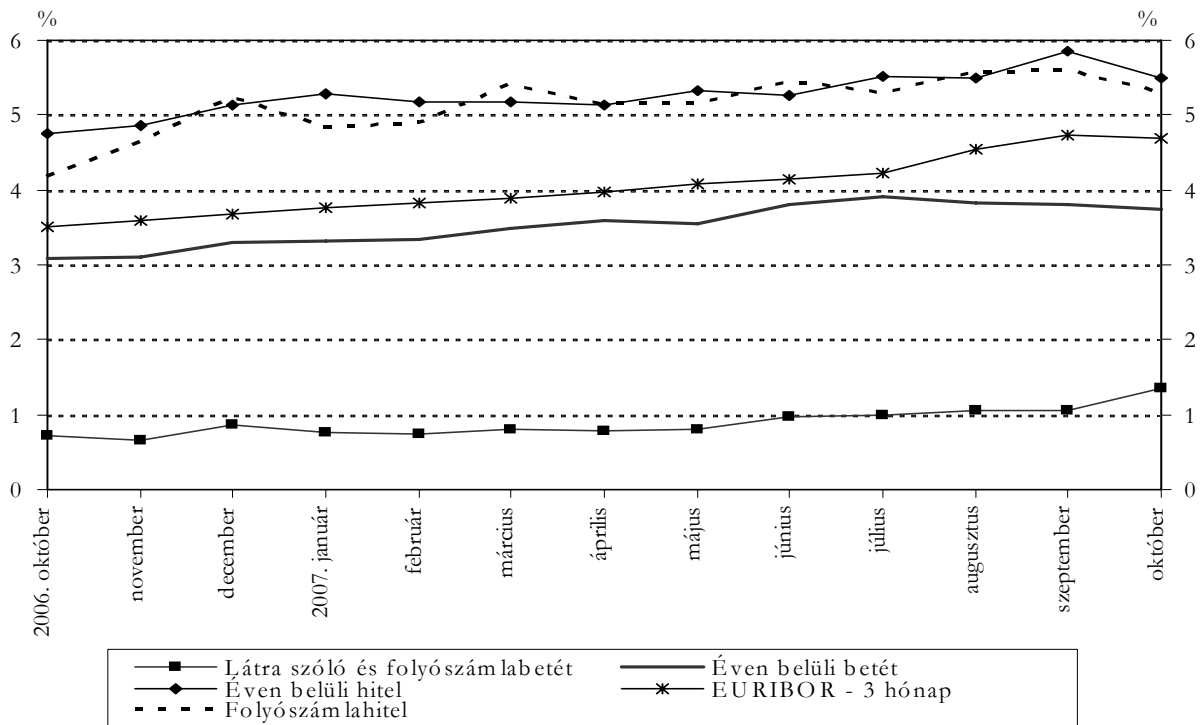
Októberben a folyószámlahiteleken kívüli egyéb hitelek átlagos kamatlába a hitel összege szerinti bontásban alig módosult. A nem pénzügyi vállalatoknak nyújtott egymillió eurónak megfelelő forintösszeg⁶ alatti nem folyószámla forinthitelek átlagos kamatlába 9,40%-ot, az egymillió eurónak megfelelő forintösszeg feletti hiteleké pedig 8,44%-ot tett ki.

⁶ Az egyedi hitelek forintösszegének átszámítása euróra a hónap utolsó napján érvényes MNB középárfolyamon történik. A közölt kamatlábak csak a forinthitelekre vonatkoznak, ezért az egyébként forintban nyújtott és nyilvántartott hitelek utólagos átszámítása történik euróra. Az átszámítás azért szükséges, hogy az Európai Központi Bank és az eurozóna országainak adataival összehasonlíthatóvá váljanak a kamatlábak.

⁸ A forint, euro és svájci frank esetében is 2005. januártól gyűjtünk adatot a szabad felhasználású jelzáloghitelekről.

2.2. Az eurohitelek és eurobetétek adatai

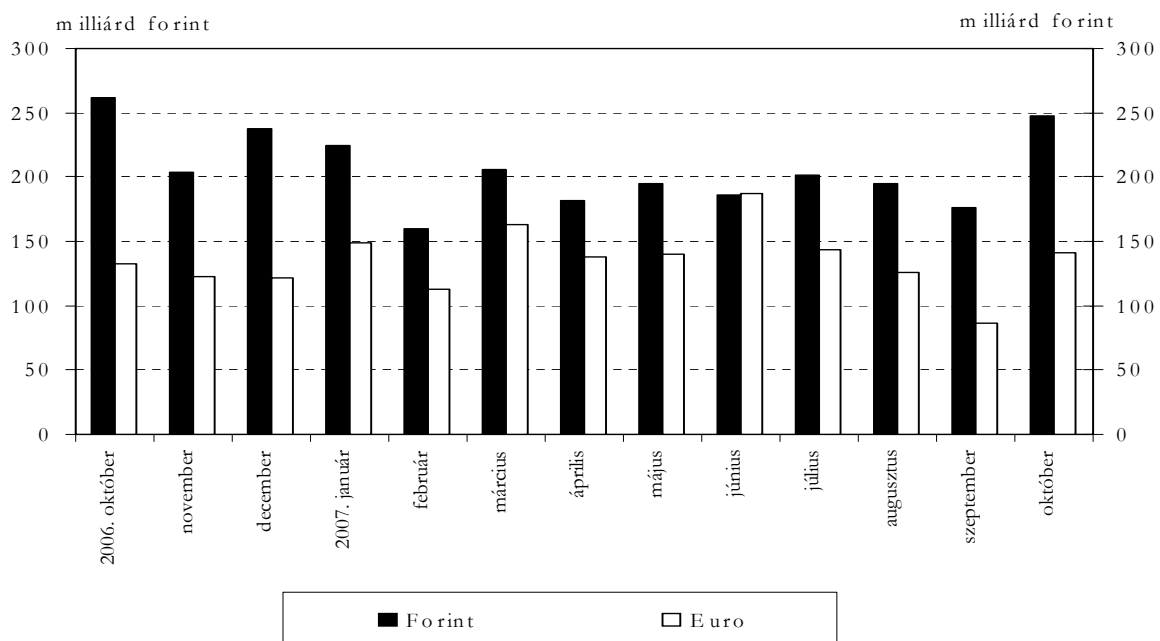
10. ábra: A nem pénzügyi vállalatokkal kötött eurohitel- és eurobetét-szerződések havi átlagos kamatlábai és az EURIBOR

Az euróban denominált folyószámlahitelek átlagos kamatlába 30 bázisponttal 5,30%-ra, a folyószámlahiteleken kívüli legfeljebb egy éves kamatfixálású hitelek átlagos kamatlába pedig 36 bázisponttal 5,49%-ra csökkent. A látra szóló és folyószámlabetétek átlagos kamatlába eddigi legmagasabb értékére, 1,35%-ra emelkedett. Az éven belüli lejáratra lekötött betétek átlagos kamatlába alig módosult, 3,74%-ot tett ki.

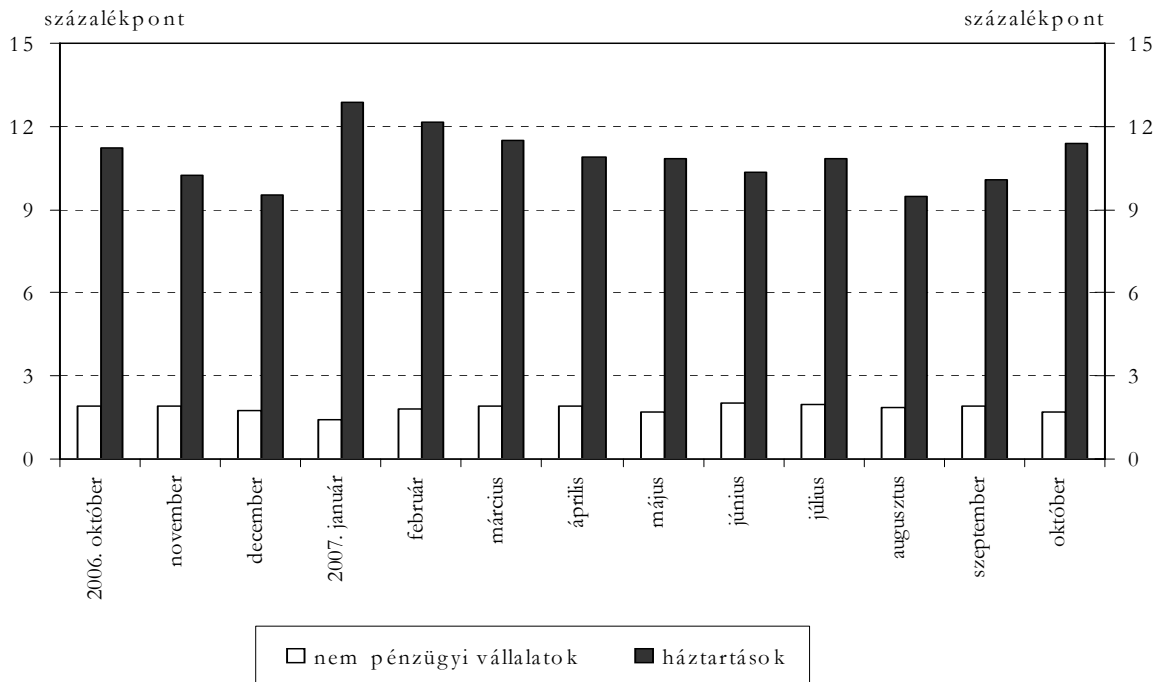
A folyószámlahiteleken kívüli változó kamatozású vagy legfeljebb egy éves kamatfixálású eurohitelek új szerződéseinek értéke a júliusi szintre emelkedett, 141,6 milliárd forintot tett ki. Az éven belüli lejáratra lekötött eurobetétek új szerződéseinek értéke 742,1 milliárd forint volt.

11. ábra: A nem pénzügyi vállalatokkal kötött változó kamatozású vagy legfeljebb 1 éves kamatfixálású hitelszerződések új szerződéseinek értéke

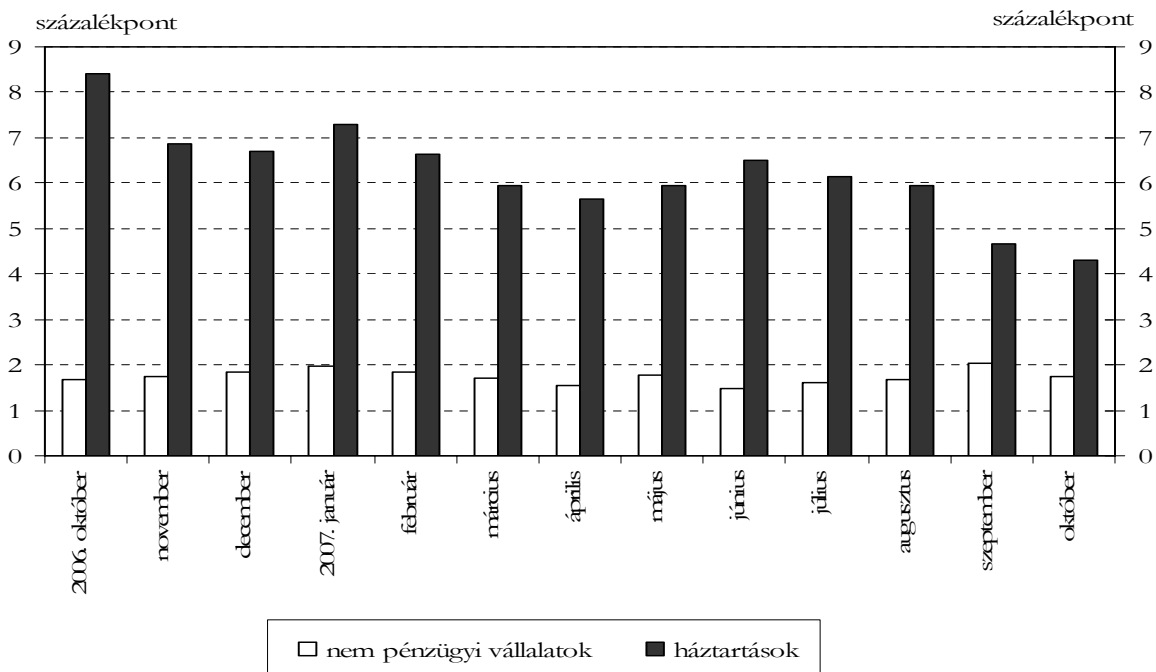
3. A hitel- és betéti kamatlábak különbsége

12. ábra: A forint hitel és forintbetét kamatlábak különbsége

A háztartási szektor esetében a fogyasztási hitelek és az éven belüli lejáratra lekötött betétek átlagkamatlábai közötti különbség októberben 11,40 százalékpontot tett ki. A nem pénzügyi vállalatok hitelei és betétei között jelentősebb súllyal szereplő éven belüli lejáratok esetén az átlagkamatlábak közötti különbség 1,67 százalékpont volt.

13. ábra: Az euro hitel és eurobetét kamatlábak különbsége

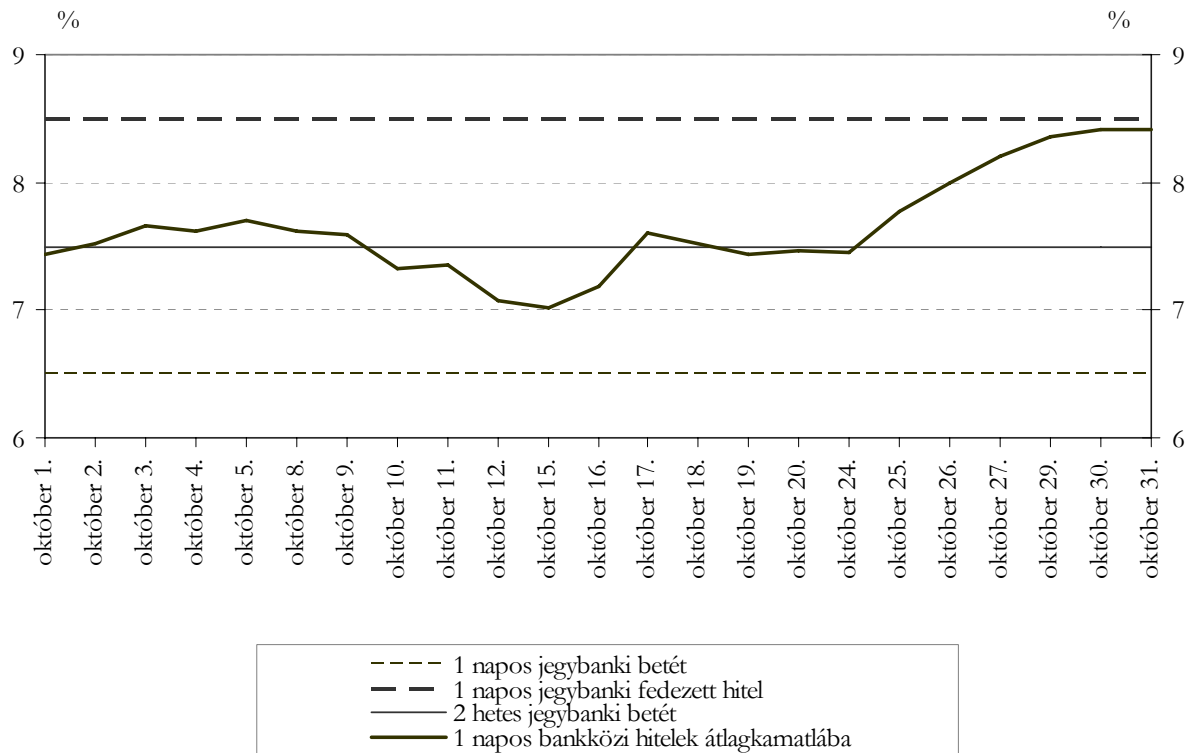

A háztartási szektor esetében a változó kamatozású vagy legfeljebb 1 éves kamatfixálású euróban denominált fogyasztási hitelek és az éven belüli lejáratra lekötött eurobetétek átlagkamatlábai közötti különbség 4,31 százalékpontot tett ki. A nem pénzügyi vállalatok változó kamatozású vagy legfeljebb egy éves kamatfixálású euróban denominált hiteleinek és éven belüli lejáratú eurobetéteinek átlagkamatlábai közötti különbség 1,75 százalékpont volt. Az euróban denominált hitelek új szerződéseinek értéke a háztartási szektor esetében elhanyagolható a forint és a svájci frank denominációhoz viszonyítva.

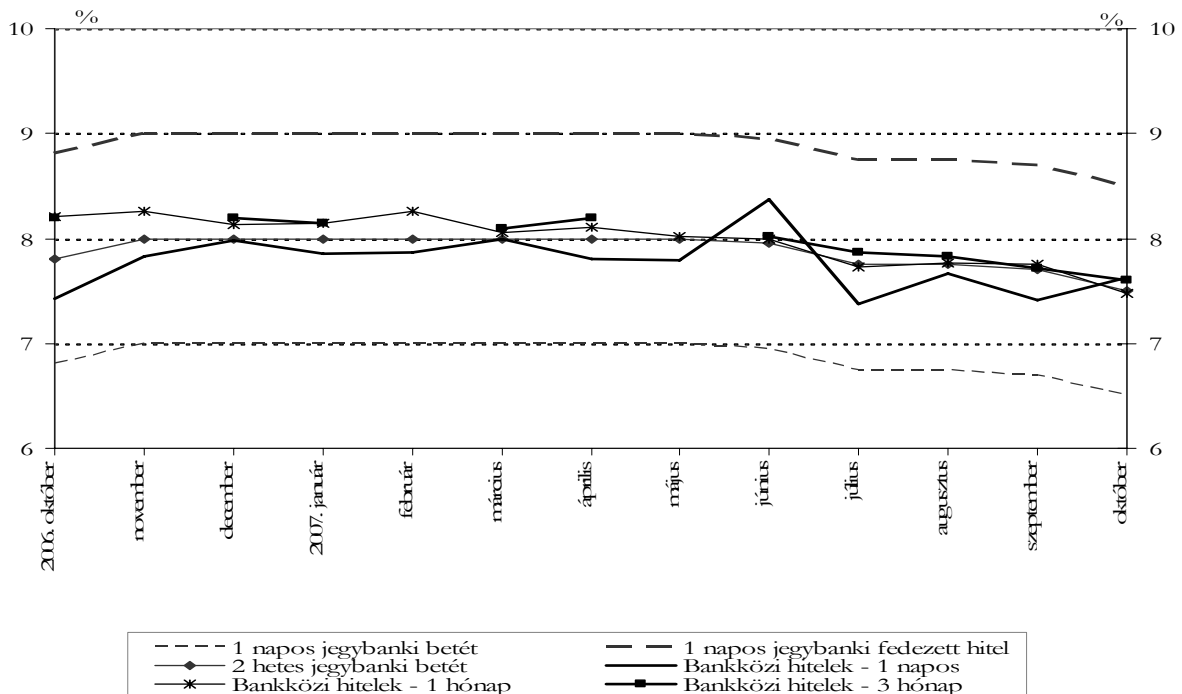

4. A bankközi fedezetlen forintkihelyezések adatai

14. ábra: A jegybanki kamatlábak és a bankközi forintpiac átlagkamatlábai 2007 októberében

15. ábra: A bankközi forintpiac és a jegybank átlagkamatlábai

A **bankközi forintpiacon** 2007 októberében a forgalom 464,1 milliárd forinttal 2810,0 milliárd forintra emelkedett. Az egynapos bankközi hitelek forgalommal súlyozott átlagkamatlába 22 bázisponttal 7,63%-ra emelkedett, az 1 hónapos lejáratúaké 28 bázisponttal 7,48%-ra, a 3 hónapos lejáratúaké pedig 12 bázisponttal 7,60%-ra csökkent.

A hónap egyes napjaira vonatkozó bankközi kamatok az MNB naponta közzéteszi a REUTERS oldalakon. Az overnight forint bankközi kihelyezések napi átlagos kamatlába megtalálható az MNB honlapján is:

http://www.mnb.hu/Resource.aspx?ResourceID=mnbfile&resourcename=on_bankkozi_adatok

A részletes átlagkamatlábak, valamint a vonatkozási időszakban kötött új szerződések összege, amelyet az MNB az átlagkamatlábak számításához használ, valamint a hó végi állományokkal súlyozott kamatlábak szintén megtalálhatók az MNB honlapján, az alábbi elérési útvonalon:

http://www.mnb.hu/engine.aspx?page=mnbhu_statistikai_idosorok

IX. Deviza-, pénz és tőkepiac

Budapest, 2007. november 30.

MAGYAR NEMZETI BANK
STATISZTIKA

Módszertani megjegyzések

2006. évtől kezdődően az adatszolgáltatói terhek mérséklése céljából mintavételes technikát alkalmaz az adatszolgáltatói kör megállapításánál. A minta kiválasztásának alapjául az adatszolgáltatói populáció homogén rétegekre való felbontása szolgált. Ennek eredményeképpen megváltozott az adatszolgáltatói kör összetétele és csökkent az adatszolgáltatók száma.

Az adatszolgáltatói kör változása az átlagkamatlábak alakulását általában nem befolyásolta, csak azon konstrukciók esetében (pl. 10 éven túli lejáratú lakáscélú hitelek), ahol 2005-ben kevés számú adatszolgáltató jelentett egymástól jelentős mértékben eltérő adatokat. Itt az adatszolgáltatói kör változása felerősítette az összetétel-változás hatását.

A bankközi forintpiaci ügyletek adatai mellett — a sajtóközleményben a hitelintézetek által a nem pénzügyi vállalatokkal (S.11) valamint a háztartásokkal szemben alkalmazott hitel- és betéti kamatlábak; továbbá az ezen szektorok részére nyújtott hitelek, valamint a tőlük elfogadott betétek új szerződéseinek összesített értékei szerepelnek. A kamatstatisztika esetében a „háztartások”-ba a háztartások szektora (S.14) mellett beleértjük a háztartásokat segítő nonprofit intézmények szektorát (S.15) is. A hitelintézetek körébe tartoznak a lakástakarékpénztárak is, amelyek alacsony kamatlábú betéteket fogadnak el a háztartási és nem pénzügyi vállalati ügyfelektől, és a piaci szintnél lényegesen alacsonyabb kamatozású — lakáscélú — hiteleket nyújtanak.

A közleményben publikált átlagkamatok képzése többlépcsős folyamat, az aggregálási szinteket a következő táblázat szemlélteti:

Aggregálási (átlagképzési) szintek	Aggregálási (átlagképzési) szint megnevezése	Ki végzi az aggregálást?
4	Adatszolgáltatókra képzett átlagos kamatláb	Magyar Nemzeti Bank
3	Az adatszolgáltató összes termékének átlagos kamatlába (pl. fogyasztási hitel)	adatszolgáltató
2	Egy termék átlagos kamatlába (pl. áruvásárlási hitel)	adatszolgáltató
1	Egyedi szerződés kamatlába	adatszolgáltató

Az átlagos kamatláb változását az egyedi kamatlábak változása és az összetétel megváltozása együttesen okozza. A két tényező közül az átlagkamatlábak változásában jelentősebb szerepet játszó hatást említjük a sajtóközleményben (kamatláb-változás/összetételhatás).

A fenti táblázat mutatja, hogy az MNB-nek jelentett kamatlábak is átlagkamatlábak, tehát az MNB csak az adatszolgáltatónkénti átlagkamatlábakra tudja szétválasztani a kamatláb-változás és az összetétel-változás hatását. A legfelső aggregálási szinten kapott kamatláb-változás tehát csak azt jelenti (amennyiben az MNB nem rendelkezik kiegészítő információval), hogy az adatszolgáltatónkénti átlagkamatlábak módosulása okozta a bankrendszeri szintű átlagkamatláb megváltozását. Az egyes adatszolgáltatóknál az átlagkamatláb azonban szintén változhat összetétel-hatás következtében, vagyis amiatt, hogy a konstrukciók között és/vagy az egyes konstrukciókon belül arányeltolódás van. Az egyes adatszolgáltatóknál történt összetétel-változás illetve a tényleges kamatláb-változás mértékéről az MNB-nek általában nincs információja.

A közleményhez kapcsolódó internetes idősorokban megtalálható a fogyasztási hitelek felhasználási cél szerinti további bontása a következő kategóriákra:

- Személyi hitel
- Gépjármű vásárlási hitel
- Szabad felhasználású jelzáloghitel⁸
- *Áruvásárlási és egyéb hitel*⁹

A közleményben szereplő kamatlábak közötti különbségek kiszámítása kerekítés nélküli adatok alapján történik, ezért a különbségek eltérhetnek a publikált kerekített kamatlábakból számítható különbségektől.

A kamatlábak tendenciájára vonatkozó megállapítások a Demetra Tramo/Seats szezonálisan igazító programból származó trendadatokon alapulnak.

1., 3. ábra

a) A fogyasztási, lakáscélú valamint az egyéb hitelek esetében a közölt átlagos kamatlábak az új szerződésekre, míg a folyószámlahitelek esetében a kamatláb a hó végi állományra vonatkozik, ezért az első három kategóriánál az új szerződések értékét, míg a folyószámlahiteleknél a hó végi állomány értékét használjuk súlyként az átlagkamat képzésénél. Az átlagos kamatláb nem tartalmazza a rossznak minősített hitelek kamatlábat.

b) Az egyéb hitelek közé tartoznak többek között az egyéni vállalkozók vállalkozási célú hitelei, valamint a nem fogyasztási illetve a nem lakáscélú hitelek.

c) A háztartások fogyasztási és lakáscélú hitelei esetében közöljük a tőketörlesztésen felül adódó összes fizetési kötelezettséget magába foglaló hitelköltség-mutatót is. Az MNB által közölt hitelköltség-mutató számítási szabálya megegyezik a 41/1997. Kormányrendeletben meghatározott teljes hiteldíj mutatóéval, de minden fogyasztási és lakáscélú hitelre kiterjed futamidőtől függetlenül.

d) A lakáscélú hitelek súlyozott átlagkamatlába tartalmazza a piaci kamatozású és az államilag támogatott hitelek adatait. Az államilag támogatott hitelek kamatlába az állami támogatás mértékét is tartalmazza. Az adatszolgáltatók az eszközoldali kamattámogatásos hitelek kamatlábat úgy korrigálják, hogy az ügyfelekkel szemben felszámított kamatlábhoz hozzáadják az állami támogatás mértékét. A forrásoldali kamattámogatásos hitelek esetében a hitelek futamidejéhez legközelebb eső állampapír-piaci referenciahozam és a kapott bankközi forrás kamatlábanak különbségét számítják hozzá az ügyfelekkel szemben felszámított kamatlábhoz. A lakáscélú hitelek kamatlába így függ a pénz- és tőkepiaci hozamok változásától is.

3., 4., 5., 10. ábra

A hitelek új szerződéses adatai esetében 2003. januártól az eredeti lejárat szerinti bontás helyett a kamatfixálás szerinti bontást alkalmazzuk. A kamatfixálás azt jelenti, hogy a hitelszerződésben mennyi időre rögzített előre a kamatláb. A "változó kamatozás vagy legfeljebb 1 éves kamatfixálás" kategóriába kerül az összes változó kamatozású hitel, valamint a fix kamatozású hiteleknek az a része, ahol a kamatlábat az eredeti szerződésben legfeljebb egy évre rögzítik.

2, 3. ábra

A lekötött betétek átlagos kamatlábat az új szerződések értékével, míg a látra szóló és folyószámlabetéteket a hó végi állományokkal súlyozva számoljuk ki. A lekötött betéteket az eredeti lejárat alapján soroljuk be az egyes kategóriákba.

4. ábra

Az évesített kamatláb a kamatfizetés gyakoriságát is figyelembe vevő mutató. Amennyiben csak évente egyszer lenne kamatfizetés, az évesített kamatláb megegyezne a szerződéses kamatlábbal. A hitel- és betétszerződések többségénél azonban egy évnél gyakrabban van kamatfizetés, ezért az évesített kamatláb kismértékben meghaladja a szerződéses kamatlábat. Amennyiben a kamatfizetés egy évnél ritkábban lenne, az évesített kamatláb alacsonyabb lenne a szerződéses kamatlábnál.

⁹ Csak a forint áruvásárlási és egyéb fogyasztási hitelekre gyűjtünk adatot.

Például egy 10%-os éves kamatlábból számított évesített kamatláb havi rendszeres kamatfizetés esetében 10,5%, féléves kamatfizetés esetében pedig 10,3%.

8, 10. ábra

A lekötött betétek átlagos kamatlábát az új szerződések értékével, míg a látra szóló és folyószámlabetéteket a hó végi állományokkal súlyozva számoljuk ki. Ezért a folyószámlahiteleken kívüli hiteleknél az új szerződések értékét, míg a folyószámlahiteleknél a hó végi állomány értékét használjuk súlyként az átlagkamat képzésénél. Az átlagos kamatláb nem tartalmazza a rossznak minősített hitelek kamatlábát.

9. ábra

Az egyedi hitelek forintösszegének átszámítása euróra a hónap utolsó napján érvényes MNB középárfolyamon történik. A közölt kamatlábak csak a forinthitelekre vonatkoznak, ezért az egyébként forintban nyújtott és nyilvántartott hitelek utólagos átszámítása történik euróra.